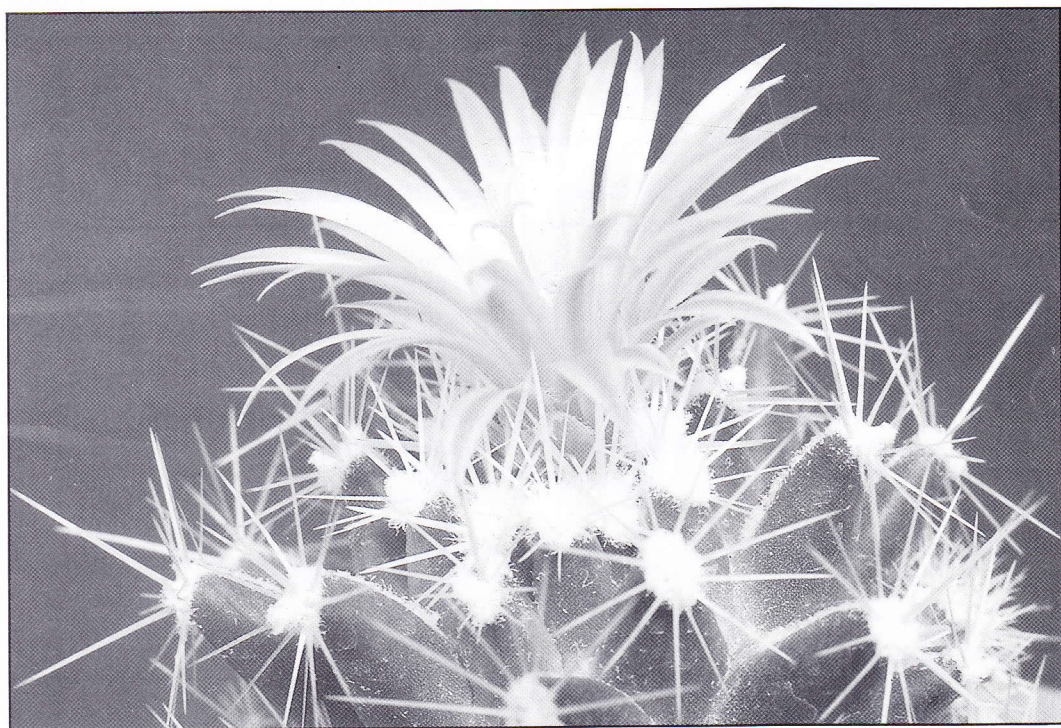

KAKTUS

1992

ÅRG. 27

NR. 3 - JULI

KAKTUS udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Hanna E. Hansen, Limfjordsvej 1, DK-2720 Vanløse, tlf.: 38 34 61 31
Tryk: Hagsholm Bogtryk & Offset, Hammershøj, 8830 Tjele

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent 150 kr. Alle henvendelser vedrørende medlemsskab og adresseændringer bedes rettet til kassereren, Finn Larsen, Salbyvej 17, DK - 4600 Køge. Giro-nr. 657 87 13 - About membership apply to mr. Finn Larsen.

Terminer for indlevering af annoncer og artikler:

Termine für Anzeigen und Artikel:

Terms for ads and articles:

15. februar, 15. maj, 15. august, 5. november

Annoncepris: 1/4 side 200 Dkr. - Preise für Anzeigen: 1/4 Seite 200 Dkr. - Price for ads.: 1/4 page 200 Dkr.

Selskabets styrelse:

Formand: Peter Brandt Pedersen, Tårnbygårdsvej 20, DK-2770 Kastrup, tlf. 31 51 66 06.

Sekretær: Bjarne Kjempff, Stordalvej 4, Løvel, DK-8830 Tjele, tlf. 86 69 93 41.

Kasserer: Finn Larsen, Salbyvej 17, DK-4600 Køge, tlf. 53 65 44 60.

Øvrige funktioner:

Bestyrer af diateket: Esther Genker, Tranumparken 1-6-2, 2660 Brøndby Strand, tlf. 43 54 22 41.

Dansk bibliotekar: Jørgen Mortensen, Bredevej 42, DK-6000 Kolding, tlf. 75 53 41 27

Svensk bibliotekar: Larseric Arne, Sjögården 1628, S-52043 Åsarp, Postgiro: 473 87 16-2

Indbetaling af kontingent i Sverige og Norge:

I Sverige til: Kim Kronberg, Fajancevägen 119, Oxie. S-23030. Giro: 58 15 87-3

I Norge til: Unni Horn, Rishaugveien 3. N-8340 Stamsund. Giro: 0825 01 596 34

»Meddelelser«:

- Sendes til sekretær Bjarne Kjempff.

Æresmedlemmer:

Otto Forum Sørensen og Helmut Broogh.

Forsiden viser: *Neobesseyia missouriensis*
Foto: K. Christiansen

KNOLD & TOT 3.

»En fortsat beretning om knolde og stamsukkulenter, som vi kender dem og dyrker dem.«

Euphorbia er en meget stor planteslægt med repræsentanter i det meste af verden. En del arter er sukkulente, og disse har den største udbredelse i Afrika og på Madagaskar, men der findes også en del arter i Asien og Amerika. De planter, som har interesse her, er udelukkende de sukkulente arter, og da kun en begrænset del af disse, idet de større søjler og buskformer har interesse i en anden sammenhæng.

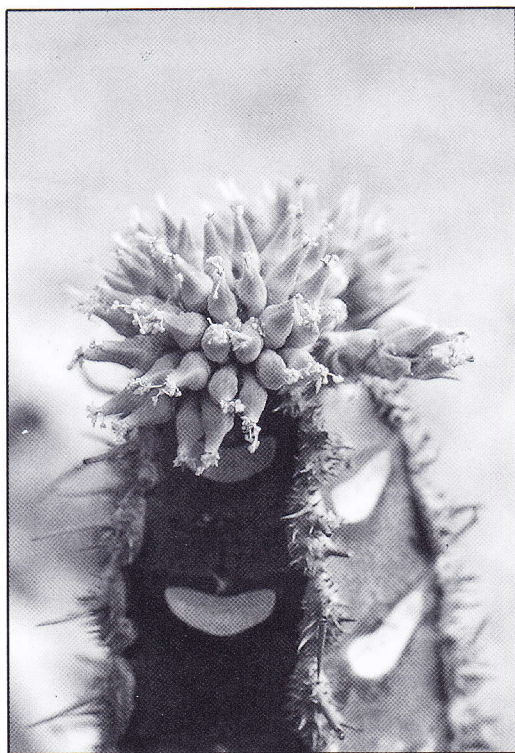
Enhver større planteslægt inddeles for oversigtens skyld i mindre grupper, som har sine egne karakteristika. Således er det også tilfældet med *Euphorbia*, og Herman Jacobsens inddeling er stadigvæk anvendelig.

Da vores gennemgang af planter begynder på Madagaskar, må vi først se på, hvorledes planterne her er grupperet. Ifølge H. Jacobsen har de Madagassiske arter fået tildelt deres helt egne grupper, idet de ikke

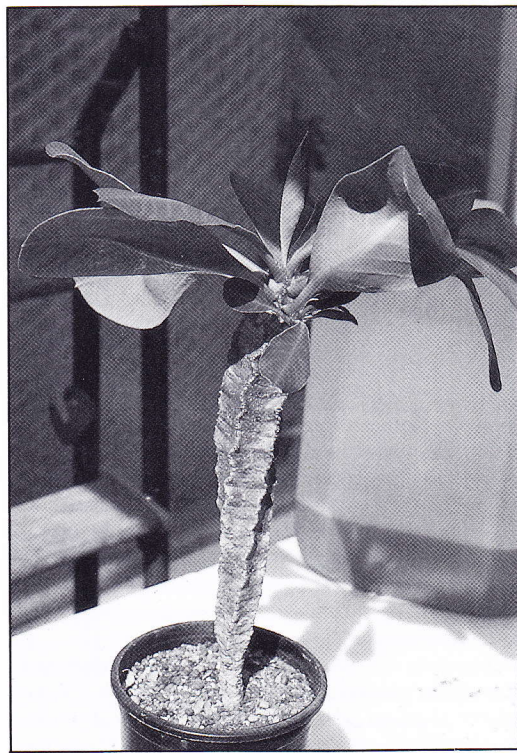
passer ind i de grupper, som indeholder planter fra fastlandet. Der findes ialt 7 grupper, hvoraf kun 3 har vores interesse. Den første - Madagascargruppe 2 - repræsenteres bl.a. af planter som *Euphorbia neohumbertii*, - *lophogona* og - *viquieri*, arter som alle er sukkulente stængelplanter med en krans af ikke-sukkulente blade i toppen, som visner bort i hvileperioden. Planterne kan blive rimeligt høje med alderen og forgrener sig nu og da.

Euphorbia neohumbertii skelnes bedst fra andre planter i denne gruppe ved de ret store bladår, som giver planten et karakteristisk udseende. Arten er stadigvæk sjælden at se i samlinger, men om få år vil den nok blive mere udbredt, da planten nemt kan frøformeres. *Euphorbia neohumbertii* kan med tiden blive op til 50 cm høj med få sidegrene.

Varme er selvfølgelig en livsnødvendighed for alle

Euphorbia neohumbertii med sine røde blomster.

Euphorbia neohumbertii v. *aureo-viridiflora*.

Euphorbia viguieri v. viguieri.

planter fra Madagascar - aldrig under 15° C i længere tid af gangen. Vand er også en livsnødvendighed, og planterne i denne gruppe, som jo har store blade, har et rimeligt vandforbrug i vækstperioden. Glemmer du at vande din *Euphorbia neohumbertii*, smider den de fleste af bladene, men selv om man må formode, at det koster planten ekstra energi, skyder den hurtigt nye blade, når du atter vander.

Planterne i denne gruppe har selvfølgelig behov for en jævnlig ompotning og jævnlig tilførsel af næringsstoffer. Om vinteren må planterne ikke vokse, og i denne periode er vandingsbehovet derfor stærkt nedsat, men der skal vandes en smule således, at rødderne ikke tørrer helt bort. Man kan også vinteropbevare sine planter under lysstofrør, og på den måde lade planterne vokse videre om vinteren. Vi benytter selv i nogen udstrækning denne form for vinteropbevaring for således at sikre, at mindre frøplanter hurtigere bliver større og stærkere.

Der findes iøvrigt en variant af *Euphorbia neohumbertii* - var. *aureo-viridiflora*, som har grønne blomster.

***Euphorbia viguieri*,**

som tilhører samme gruppe, findes i flere varianter, men den kønneste er efter vores mening var. *capuroniana*. Planten er nem i kultur og bliver med tiden en større sag, som glimrende egner sig til vindueskarmen. Har man to planter, er det forholdsvis nemt at lave frø, og dette spirer ofte 100%. Hos *Euphorbia viguieri* er det plantens torne, som giver planten karakter. Tornenes længde og udseende er forskellige hos de enkelte varieteter, men også på søsterplanter kan tornene variere.

Euphorbier fra Madagascar er oftest tvekønnede, men det er vanskeligt at lave frø, hvis man kun har en plante af en art, idet blomsterne først er af hunkøn for derefter senere at skifte til hankøn. Af og til vil der på en plante forefindes blomster, som stadigvæk

er hunkøn, mens nogle andre er blevet til hankøn - her kan man forsøge sig med penslen, og er man heldig, vil der dannes frugt af frø.

Euphorbia leuconeura

er også en nem plante med store blade. Planten sætter ofte sideskud og kan derfor let stiklingeformeres. Planten er, efter vores mening, ikke specielt spændende, og vi omtaler den ofte som ukrudt, idet den meget villigt spreder sine frø i andre potter.

Euphorbier har den uvane at skyde frøet bort så snart de enkelte frugter er modne, og det er derfor op til den enkelte samlers fantasi og opfindsomhed, hvorledes man nu bedst kan opsamle dette frø. På billedet, som er fotograferet hos Specks i Tyskland, er der konstrueret et sindrigt system således, at frøet kan lande på det stof, som er bredt ud over potterne. Lidt besværligt og tidkrævende synes vi - istedet kan man bruge den meget enklere løsning, som hedder: »Englehud«. Sygeplejersker og læger vil nikke genkendende til ordet, idet det anvendes på hospitaler til mange formål. Materialet ligner plaster i metermål og kan købes på apotekerne. Fidusen er, at man anbringer lidt »englehud« omkring den friske frugt og på den måde hindrer, at denne senere bliver i

Euphorbia viguieri v. capuroniana, ca. 15 cm høj.

Frøfangning på den besværlige måde. Der sættes et fluenet over for at fange de springende frø.

stand til, ved egen hjælp, at åbne sig og derved bortkaste det ofte dyrebare frø. *(se nederst).

Euphorbia lophogona

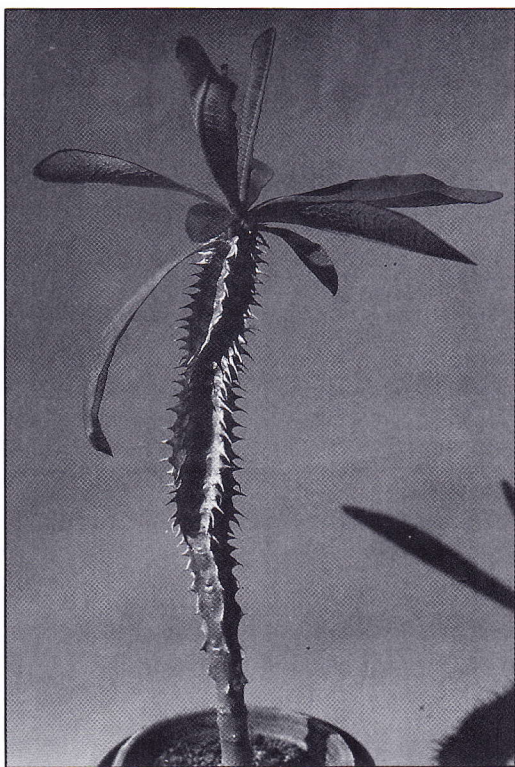
vokser langsomt, men bliver efterhånden til en større plante med en del sidegrene. Blomsterne er enten lyserøde eller hvide, og disse er anbragt på en stilk. *Euphorbia lophogona* er en ganske sød plante, som nemt kan frø- og stiklingeformeres. Ved stiklingformerer af Euphorbier generelt har vi haft gode erfaringer med anvendelse af en varmekasse. Kort og godt en trækasse med et varmekabel i bunden, som derefter er fyldt med sand, leca eller vermiculite. Med en passende temperatur på ca. 26° C sætter alle stiklinger hurtigt rødder.

Den næste Madagascargruppe hedder M III, og her finder vi arter, som er relativt nemme i kultur, og arter som er rigtig vanskelige - også for erfarne. De nemme planter i denne gruppe er *E. pauliana* og *E. perrieri*. *E. pauliana* er nem at dyrke og ligner mest af alt en tyndere udgave af planterne fra forrige gruppe - hvorledes *E. pauliana* er havnet i gruppe M III, er der flere end os, der har undret sig over. Planten bliver kun omkring 40 cm høj, og selvom den ikke er udpræget spændende, kan den bære mange blomster

*»Englehud« eller »Kirurgisk tape«, som det også hedder, besidder den egenskab, at luften kan passere igennem det og derved undgås, at den endnu umodne frugt rådner, således som det ville have været tilfældet, hvis man havde brugt alm. tape.

Euphorbia lophogona.

Euphorbia pauliana.

- det siges, at den kan bære op til 300 blomster på en gang. *E. pauliana* er en smule hårdfør og kan om sommeren - men kun om sommeren - anbringes udendørs på en solrig plads.

Euphorbia perrieri

ligner lidt ovenstående, og det mest spændende ved denne art er den snoede og tornede stamme. Planten bliver med tiden høj - op til 2 meter. Der findes ydermere en varietet *Euphorbia perrieri* var. *elongata*, som bliver endnu højere.

Euphorbia didiereoides

vokser i naturen på gnejs-klipper i det centrale Madagascar. På afstand ligner planten, som navnet fortæller, en yngre plante af *Didiera trollii*. *Euphorbia didiereoides* danner buske på 2-4 meters højde, grene er oprette med en bøjet top. I vækstsæsonen er plantens grene helt dækket af blade, men i hvileperioden tabes disse, og først nu kan man rigtigt se de mange torne. Blomsterne er samlet på lange stilke, og farven er gulgrøn eller orange. Blomsterne fremkommer i vækstperioden, og *Euphorbia didiereoides* producerer mange frø i naturen, men disse frø ædes hovedsageligt af biller, hvilket medfører, at frøplan-

ter sjældent forekommer. Istedet producerer planterne en del rodskud. *Euphorbia didiereoides* er en meget dekorativ plante i samlingen, men selvom vi ikke har haft vanskeligheder med den, siges det, at den er vanskelig i kultur.

Hos *Euphorbia didiereoides* fremkommer blomsterne i vækstperioden, men blandt de madagassiske euphorbier er det almindelig kotume, at blomsterne viser sig som det allerførste tegn på en ny vækstperiode. Først når blomstringen er vel overstået, sætter planterne nye blade, og den egentlige vækst begynder.

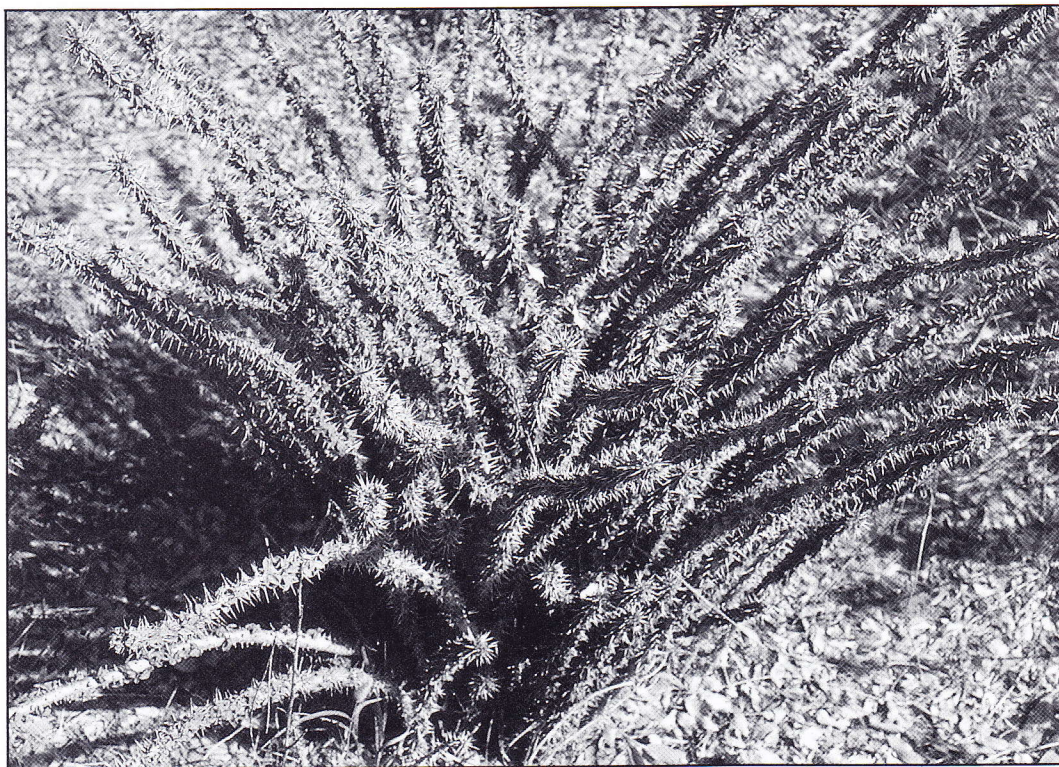
Den sidste plante, vil vi skrive om fra denne gruppe, er

Euphorbia guillauminiana.

Det er en meget interessant plante, som vokser i en slags kolonier på basalholdig jord i det nordvestlige Madagascar. Planten danner villigt sidegrene og bliver således til små buske på indtil 70 cm højde og på omkring 1 meter i diameter. Buskene bærer blade i regntiden, som sidder som små rosetter for enden af hver gren. Blomsterne er grønlig og har næsten ingen stilk. *Euphorbia guillauminiana* ses uhyre sjældent i kultur, og vi vil heller ikke anbefale, at man anskaffer en eller flere til sin samling, idet de er meget vanskelige at holde liv i. Der klogeste man kan

Euphorbia perrieri.

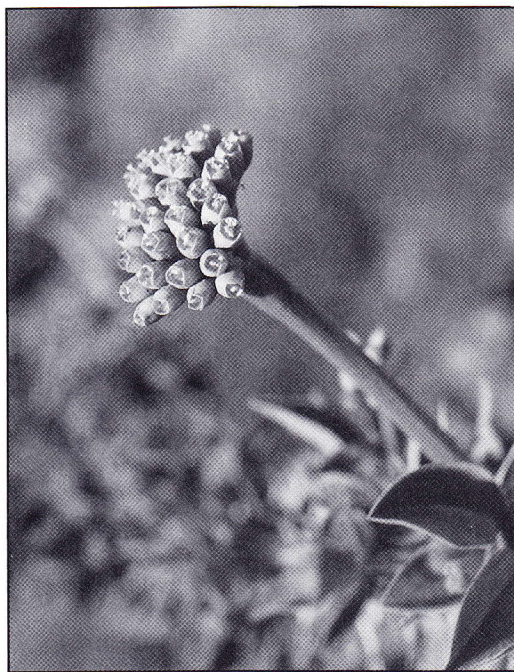

Euphorbia didiereoides voksende i naturen.

gøre er, at pøde *Euphorbia guillauminiana* på en mere hårdfør fætter. Det mest vellykkede, vi har prøvet med denne plante på egen rod, har været, at anbringe den hele året under lysstofrør med regelmæssig vanding og næringstilførsel. Planten har således været i konstant vækst og har derfor været mindre følsom. De planter, vi kender i kultur, er alle naturplanter, men Specks har til tider haft nogle lovende frøplanter i sit gartneri, og han udtaler, at frøplanter af *Euphorbia guillauminiana* slet ikke er vanskelige at dyrke. Selv om dette nok er korrekt, går der nok en del år, førend denne plante vil være almindelig at se i samlinger.

Den jord, som kan anvendes til Madagascareuphorbier kan variere meget. Til de nemme kan man roligt benytte almindelig kaktusjord eller for den sags skyld potteplantejord. Til de vanskelige arter, dvs. arter der ikke ynder for megen fugt omkring rødderne i længere tid af gangen, er det alfa og omega, at man er klar over, at jordens sammensætning har meget stor betydning.

Til de fleste arter har vi haft succes med at anvende en jordblanding, der består af islandsk lava (pimpsten) + vermiculite + kvartssand + spagnum + komposteret kogødning (Simontorps).

Euphorbia didiereoides blomst.

Med hensyn til potter er det ligemeget, om man anvender ler eller plast, men idag er plast det mest anvendte og er også et udmærket materiale til formålet, det kan nemt rengøres ved ompotninger. Ved anvendelse af plast er det heller ikke nødvendigt, som ved brug af ler, at skære rødderne fri af potten, når man pletter om. Sårede rødder på sarte planter kan ofte resultere i døde sarte planter - og det var jo ikke meningen.

(Fortsættes).

Knold og Tot.

Euphorbia guillauminiana.

NUEVOS TAXA DE CACTACEAS DE NUEVO LEON, MEXICO

För de som tror att det inte finns något nytt att upptäcka bland de mexikanska kaktusarna och övriga suckulenter, har vi mycket goda nyheter. I det ena fallet rör det sig om en ny art och i det andra om en ny släkt av kaktusar. Dessa två nya kaktusar upptäcktes i Mexico av George Sebastian Hinton från Rancho de Aguillia, San Rafael, Nuevo Leon. Han är andre generationen mexikan i en familj som räknar tre generationer växtutforskare. Efternamnet är redan känt bland kaktusintresserade genom den praktfulla *Sedum hintonii*, uppkallad efter hans farfar, liksom för *Myrtillocactus geometrizans fma. Hintonii*, uppkallad efter hans farbror, och genom *Ariocarpus fissuratus v. Hintonii* uppkallad efter honom själv. Både George och hans far har i årtal genomkorsat hele Nuevo Leon studerande dess växtliv. I september i fjol (1991) hittade George vad som utan tvivel är en ny och annorlunda art av *Aztekium*, fyndet gjordes i bergen i Galeana.

Han meddelade oss sin upptäckt och medan han inväntade vårt besök, genomförde han ytterligare utforskningar i området. Det var då han fann, nära den nyupptäckta *Aztekium* en växt som bara kan anses tillhöra en ny släkt, och som inte kan relateras till någon annan känd släkt av mexikanska kaktusar. Denna upptäckt är så enastående, nästan otrolig, att den kommer att ge upphov till flera artiklar, där växten närmare granskas och undersöks, t.ex. genom att med ett elektroniskt svepmikroskop studera epidermis, taggar och frön samt göra kemiska analyser av beståndsdelar.

Geohintonia, opgravet på voksestedet.
Foto: Charles Glass.

Fem *Geobhintonia mexicana* på voksestedet. Øverst til venstre og til højre ses to *Aztekium*.
Foto: Charles Glass.

Den nye *Aztekium* er meget stor, den har en diameter två till tre gånger större och är tio gånger omfångsrikare än *Aztekium ritterii*, som inte växer långt ifrån den förstnämnda. Den bildar inte sidskott utom om den är skadad, medan *A. ritterii* villigt bildar grupper. Den utmärker sig framförallt för formen och strukturen på åsarna, de är tvåra på unga plantor för att sedan bli tjockare och mer avrundade med stigande ålder. De ovanliga »mellanåsarna« som finns hos *Aztekium ritterii* saknas här. Skillnaderna är också stora vad gäller storlek, form och färg på blommorna som är skarpt rosa till magenta och har lite av den ovanliga ståndare som är så karaktäristisk för *A. ritterii*. Trots dessa skillnader finns det inga tvivel, det kan man se med blotta ögat, att detta är en *Aztekium*. Inom ett ganska begränsat område är växten mycket talrik, och vi kan uppskatta att den finns i hundratusental.

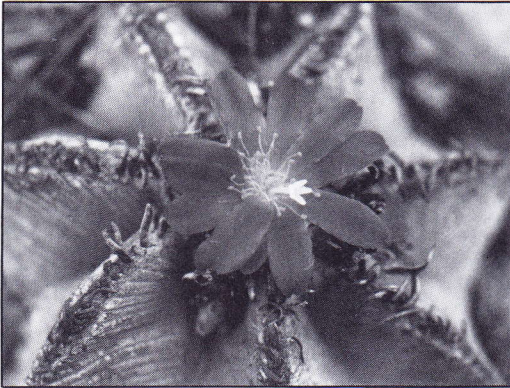
Vi föreslår att växten uppkallas efter sin upptäckare, som erkännande för hans exceptionella bidrag till botaniken.

Den andra nyupptäckta växten påträffades inom ett område ännu mer begränsat, där den ofta växer till-

sammans med vår nya *Aztekium*, som dock är mycket talrikare.

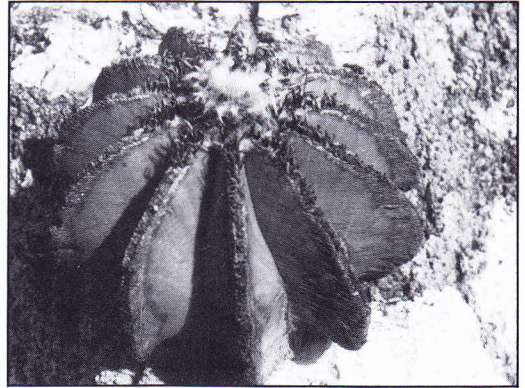
De två växterna blommar samtidigt, men *Aztekium* på morgonen medan den andra blommar på eftermiddagen. Trots att de är olika släkten är likheterna hos de två värda att uppmärksammas: bägge växer endast på YESO (gips, enligt mitt lexikon). Båda har blommor med färg mellan djupt rosa till magenta, och båda har åsar med ullig topp (apex), samt taggar som bara är persistenta vid toppen och snart faller av. De viktigaste olikheterna består i att den nya släkten inte har räfflade åsar, som är så karaktäristiska för *Aztekium*, strukturen på areolerna och taggarnas fördelning är helt olika, båda hos unga och äldre plantor. Blommorna hos de förstnämnda är kvällsblommande, vanligen bredare och har hår i vecken på blomstjälkens yttre segment. Dessutom är fröna så fint knottriga att de verkar nästan släta.

Vi ger namnet åt denna nya släkt efter George och hans familj, men eftersom familjen redan hedrats med *Hintonia*, *Neobhintonia* och *Hintonella*, vill vi nu vara mer specifika och tar ett namn som är en förkortning av Georges namn och samtidigt talar om

Nærbillede af blomstrende *Aztekium hintonii* på voksestedet.

Foto: Charles Glass.

Aztekium hintonii på voksestedet.

Foto: Charles Glass.

var den växer. Det föreslagna namnet är *Geobhintonia* på begäran av George och med stort nöje döper vi arten efter hans hemland, Mexico. Vi tycker att detta namn är speciellt passande eftersom det talar om att denna så sällsynta växt kommer från Mexico och inte från Sydamerika som man annars kan förledas att tro av dess ovanliga utseende.

Aztekium hintonii Gl. et Fitz. p. nov.

Pålformade rötter som gradvis tillspetsas och övergår till fina rötter. Stammen är från början svagt klotformad för att sedan bli klotformad, ca. 8,5 cm hög och 10 cm i diameter (kan nå upp till 20 cm höjd och 15 cm i diameter). Växer nästan alltid ensam, den har sällan förgreningar (sidokott) och då sparsamt, kanske p.g.a. skada. Växtsaften vattnig. Ljusgrönt fruktkött. Toppen insjunken ca. 2 cm och ullig ca. 2,5 cm. Åsar (10-15, minst 8 hos unga exemplar), 6-12 mm djupa, 20 mm breda på mitten, gradvis intorkade, ibland sköra mot basen. Räfflad yta, räfflorna böjer sig nedåt och breder ut sig från areolerna till åsarnas veck med ett mellanrum på 0,7-1,2 mm (ca. 8 räfflor per cm), totalt ca. 80 per år. Mellanrummet är täckt av ett vitt vaxlager ca. 0,02-0,04 mm tjockt. Ibland försvinner eller kommer en eller flera åsar, och överensstämmer inte symmetriskt längs hela växten. Vinkeln på åsarna är till en början mycket skarp (ca. 40°), för att sedan avta mot basen. Hos unga plantor är de spetsiga åsarnas kant ca. 3-4 mm bred, hos äldre exemplar upp till 8 mm. Areolerna är sammanpressade och något kvadratiske, åtskilda av räfflorna, från början ulliga och taggiga, senare helt nakna och intorkade med stigande ålder. Taggar 7-13 mm långa, böjda intill nästan slingrande, ca. 0,7 mm breda och 0,3-0,4 mm tjocka, snabbt fallfärdiga, grädd- till kaffefärgade, mörkare utåt.

Geobhintonia mexicana Gl. et Fitz. sp. nov.

Tjockfibriga rötter. Växtkropp klotformad till nästan klotformad, ca. 10 cm hög och 10,5 cm i diameter. Nästan alltid ensamväxande. Insjunken topp ca. 2 cm, täckt av vit ull och hår upp till 2,5 cm längd. Växtsaft vattnig. Vitt till blekt grönaktigt fruktkött. Åsarna ca. 18-20, ca. 1,65 cm djupa, 9 mm breda, 3-4 mm tjocka, mellanrum ca. 15-17 mm, dess kanter har en vinkel på ca. 40°, grönt epidermis, mikroskopiskt kornigt. Porer med ca. 0,2 mm mellanrum som utsondrar en vitaktig kåda (vax), som lägger sig som ett glänsande skikt ca. 0,02-0,04 mm tjockt med sprickor som formar ett oregelbundet mönster där man kan se grönt skina igenom vilket ger växten en sällsam färg mellan gråaktigt grön och blågrön.

Äggformade areoler ca. 3 mm långa och 2 mm breda med ett mellanrum på ca. 6 mm, något insjunkna. Taggar 3,9-12 mm långa och på skedformad fot, 1-2 mm breda och 0,04-0,05 mm tjocka, oregelbundet utbredda uppåt, utåt, något böjda och lätt vridna, faller av ca. 3,5 cm från åsarnas topp.

Blommar från toppen mörkt rosa till magenta, öppnar sig på eftermiddagen och stänger sig efter skymning. Storleken varierar upp till 4 cm i diameter.

Detta nya släkte ska vi nu jämföra med *Aztekium* som ju ligger nära till hands, eftersom de växer på samma ställe.

Åsarnas struktur skiljer sig dock mycket mellan de två. *Aztekium* har märkliga räfflor som går på bredden på varje år, något som *Geobhintonia* saknar. Även fröna är mycket olika: *Aztekiums* är helt knotttriga, lite rödaktigt svarta, medan *Geobhintonias* frön är så fint knotttriga att de verkar släta för blotta ögat, de är blankt svarta. *Geobhintonia* för tankarna till *Uebelmannia* men endast för att den är så annorlunda, så nyupptäckt och övantd liksom *Uebelmannia* var.

Frånsett detta och den egendomliga strukturen på ribborna, har de mycket lite gemensamt.

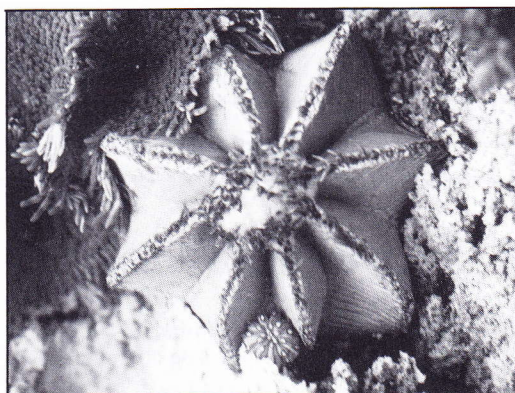
Tillsammans med de nyupptäckta kaktusarna växte *Selaginella gypsophila* och mycket nära *S. lepidophylla*. I området fanns också *Thelocactus matudae*, *Mammillaria cf. pilispina*, *M. cf. candida* och *M. zah-niana*, och även en intressant variete av *Neolloydia conoidea*.

I slutet av september hade vi turen att hitta båda arterna i blomning, *Aztekium* mitt på dagen, då *Geobintonia* ännu ej öppnat sig, vilket skedde omkring halv tre, för att stänga sig efter skymningen, omkring halv nio.

Det verkade som om att dessa växter huvudsakligen befruktades av myror, som myllrade över de öppna blommorna. De sågs bita av ståndarknopparna och gnida sig mot dem och i några fall även äta av dem. Hos flera av *Aztekiums* blommor saknades pistillskaftet. Vi kunde observera myrorna arbeta på *Geobintonia*s blommor på en videofilm, som George filmade på sena eftermiddagen den dag han upptäckte det nya släktet.

Vi håller fast vid vår hypotes att gipset på något sätt är giftigt för växterna och att det gör att de förkorkas och tappar ull, taggar och t.o.m. areolerna. Författarna är mycket lyckliga och hedrade över att ha deltagit i en upptäckt så överraskande och fascinerande, och vi är mer övertygade än någonsin om att det ännu finns mycket av stort intresse att upptäcka i detta underbara land som gett *Geobintonia Mexicana* dess namn.

Vi tycker det är passande att påminna läsarna om att

Aztekium på voksestedet. Bemærk den lille Geobintonia ved dens fod.

Foto: Charles Glass.

plockning eller uppdragning av kaktusar eller andra växter i Mexico, utan tillstånd av SEDUE, är ett allvarligt brott. CANTE AC har ansökt om tillstånd för artificiell fortplantning av dessa nyupptäckta växter för ev. distribution i Mexico och över hela världen.

Charles Glass & W.A. Fitz Maurice

*Bearbejdet til svensk af
Kjellanders Nilsson*

*Den originale artikel - på spansk med engelsk referat
- er bragt i: Cactaceas y succulentas Mexicanas
organo de la Sociedad Mexicana
de cacto logia, A.C.*

Billedteksterne er på dansk, fordi originalfotos med engelsk tekst er sendt direkte til redaktionen.

....OG FRA REDAKTIONEN!

Nu hvor disse linier skrives er sommeren over os, og når de læses, vil den være på sit højeste. Hvis situationen hos alle medlemmer er lige så lovende som i redaktørens samling, så skulle der blive masser af oplevelser/erfaringer/blomster/skadedyr at skrive om til oktober-nummeret. Gør alvor af det og fat pennen!

I henhold til de hæderkronede traditioner i NKS udvælges redaktøren for en periode af fem år. Fra og med oktober-nummeret 1992 tager underregnede - den første kvindelige redaktør på posten - hul på periodens

femte år! De fire foregående har været indholdsrige og spændende. Det femte skulle gerne kunne holde mål, men naturligvis allerhelst slå rekorden! Medlemmer i alle lande: Send indlæg!

Det er også ganske dejligt at få breve med forslag, ønsker og ideer, og her har det unægteligt knebet en hel del. Hvad med en lille rask »brain-storming« på det punkt?

På gensyn til Årsmødet, hvor bidrag af enhver art vil kunne overrækkes personligt til *Redaktøren.*

På generalforsamlingen i 1991 blev det besluttet at foretage nogle ændringer i foreningens vedtægter. De gældende love for Nordisk Kaktus Selskab se nu således ud.

Love for Nordisk Kaktus Selskab:

- §1. Foreningens navn er: NORDISK KAKTUS SELSKAB.
- §2. Foreningens formål er, at fremme kendskabet til og interessen for kaktus og andre sukkulenter.
- §3. Formålet søges fremmet ved:
- Udgivelse af et blad, der udkommer 4 gange årligt.
 - At støtte oprettelsen af lokale kredse.
 - Opbygning af et bibliotek med udlån af bøger og tidsskrifter til medlemmerne.
 - Opbygning af et diatek med udlån til medlemmer.
- §4. Enhver kan optages som medlem af foreningen.
- Indmeldelse sker ved henvendelse til kassereren
 - Hvis et medlem modarbejder foreningen, kan vedkommende ekskluderes af generalforsamlingen.
- §5. Generalforsamlingen er foreningens højeste myndighed.
- Ordinær generalforsamling afholdes en gang årligt.
 - Generalforsamlingen indkaldes med mindst 3 ugers varsel.
 - Ved ordinær generalforsamling skal indkaldelsen være ledsaget af det reviderede regnskab
 - Generalforsamlingen vælger en dirigent, og der føres protokol over forhandlinger og afstemninger.
 - Generalforsamlingen er beslutningsdygtig uden hensyn til antallet af fremmødte medlemmer.
 - Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen ihænde senest en uge før mødets afholdelse.
 - Generalforsamlingen træffer beslutning ved almindeligt stemmeflertal. I tilfælde af stemmelighed falder forslaget bort.
- §6. Kontingentet fastsættes af generalforsamlingen.
- §7. Foreningens regnskabsår går fra 1. januar til 31. december.
- §8. Ekstraordinær generalforsamling kan afholdes efter følgende regler:
- Ekstraordinær generalforsamling kan indkaldes af bestyrelsen eller såfremt 20% af medlemmerne ønsker det.
 - Endvidere kan en kredsbestyrelse indkalde hele selskabet til ekstraordinær generalforsamling i tilfælde af, at ordinær generalforsamling ikke er blevet afholdt.
- §9. Bestyrelsen vælges af generalforsamlingen.
- Bestyrelsen består af formand, sekretær og kasserer.
 - Et bestyrelsesmedlem er valgt for 2 år.
 - Det undgås så vidt muligt, at formand og den øvrige bestyrelse er på valg det samme år.
 - I tilfælde af, at et bestyrelsesmedlem træder tilbage indenfor valgperioden vælger den resterende bestyrelse eventuelt en suppleant for resten af valgperioden.
 - Bestyrelsen træffer beslutninger ved almindelig stemmeflertal.
- §10. På generalforsamlingen vælges en revisor samt en revisorsuppleant.
- §11. Nordisk Kaktus Selskab kan kun opløses, såfremt dette vedtages ved almindelig stemmeflertal ved 2 på hinanden følgende generalforsamlinger.
- Selskabets ejendele tilfalder herefter sådanne foreninger eller institutioner, der i videst muligt omfang opfylder Nordisk Kaktus Selskabs formålsparagraffer.

Således vedtaget på generalforsamlingen i august 1991.

Vi håber, at ændringerne er formuleret korrekt, og vi ser frem til, at ovenstående kan godkendes på den kommende generalforsamling.

Bestyrelsen

Fra Plantedirektoratet/Landbruksministeriet har vi modtaget nedenstående meddelelse vedrørende ændringer af Washingtonkonventionens lister. Cites har tidligere været omtalt i KAKTUS nr. 3 1987, i to artikler:

Peter Brandt Pedersen: N.K.S. og Washington-konventionen.

Michael Sterl: Washingtonkonventionen. Konventionen om international handel med truede arter.

CITES

Nye slægter/arter på Washington-konventionen.

Plantedirektoratet kan meddele, at pr. 11. juni 1992 træder de ændrede plantelister for Washington-konventionen i kraft.

Følgende kaktusarter er flyttet fra konventionens liste II til liste I.

Ariocarpus sp.
Discocactus spp.
Melocactus conoideus
Melocactus deinathus
Melocactus glaucescens
Melocactus paucispinus
Turbinicarpus sp.
Uebelmannia spp.

Opmærksomheden skal henledes på, at frø af liste I arter er omfattet af konventionen, og derfor kræver henholdsvis udførsels- og indførselstilladelse. Frøene skal i øvrigt stamme fra kunstigt formerede planter, for at der kan gives indførselstilladelse.

Endvidere er følgende plantearter optaget på konventionens liste II.

Tillandsia harrisii
Tillandsia kammii
Tillandsia kautskyi
Tillandsia mauryana
Tillandsia sprengeliana
Tillandsia sucrei
Tillandsia xerographica
Dionaea muscipula

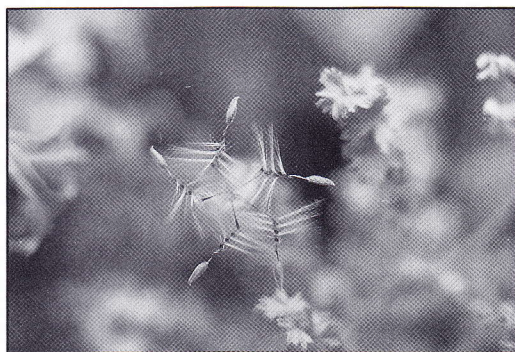
En fuldstændig liste over planter omfattet af Washington-konventionen kan fås ved henvendelse til

Plantedirektoratet
Afdeling for Gartneri
Skovbrynet 20
2800 Lyngby
Tlf. 42 88 33 66

Henvendelse vedrørende ansøgning om indførselstilladelse til Danmark for såvel liste I og liste II fra lande uden for EF skal ske til samme adresse.

Visste du at:

Spiralfjæren på pelargoniumfrøet faktisk har flere funksjoner? En tid etter at jeg hadde bestøvet en av mine sukkulente pelargonier sprakk frø »belgen« og 5 vakre spiraler viste seg i en stjerneformasjon (se bildet). Når jeg har kjøpt pelargonium frø tidligere har jeg oppdaget at de tilsynelatende må ha det mørkt for å spire. Frø som ikke har villet spire oppå substratet har begynt å spire hvis det ble stukket ned i jorden. Ved en innskyttelse lot jeg spiralen sitte på frøene da jeg sådde mine egenproduserte frø. Jeg stakk dem ned i substraten, slik at bare spiralen var synlig. Deretter ble det vannet. Til min store overraskelse begynte frøene å skru seg selv nedover i substratet: Spiralfjæren begynte å rette seg ut. Der den ble stoppet av småstein etc, førte dette til at frøet ble skrudd nedover. Min hypotese er forfor at: Etter at spiralen har fungert som vindfang for å sikre god spredning ved hjelp av vinden, vil den fungere som boremaskin, og sikre at frøet (som trolig trenger

mørke får å spire), blir godt begravet i bakken, ved det første regnfall, eller muligens som følge av nattedugg. Dette fenomenet er sikkert beskrevet for lenge siden, men det var likevel artig å observere det direkte, uten å ha lest om det på forhånd!

Geir K. Edland

Den ældste afbildning af en Agave

Da Clusius i 1564 var på rejse i Spanien, viste Johannes Placa ham en Agave i en klosterhave i Valencia. I nærheden af byen så han hos Peter Aleman en væsentlig større plante med 30 små aflæggere. To af disse tog han med til Belgien. Den ene aflægger forærede han Peter Coldeberg i Antwerpen. Dette eksemplar blev afbilledet af ham (Clusius, 1576: 443) som »Aloe americana«.

I den historiske literatur over *Agave americana* bliver denne Xylografi generelt anført som den ældste illustration af en Agave, f.eks. hos Trew (1727: 5), Boreau (1850: 250), Martius (1855: 14) samt Killermann (1918: 501). Clusius selv gentager sit træsnit (1601: CLX). I de næste halvthundrede år bliver denne fremstilling ofte citeret og kopieret bl.a. af Dodonaeus (1583: 355), Dalechamps (1586: 1697), Matthioli (1586: 451), L'Obel (1591: 374), Bry (1601: XIX), Durante (1609: 36), Parkinson (1640: 150), Bry (1641: tavle 79), Bauhin (1651: 701), Chabrey (1666: 541), Morison (1680: tavle 22), Valentini (1719: tavle 218) og Garidel (1723: tavle 5).

Artiklens forfatter ejer, foruden en omfangsrig samling Agavaceae (Ullrich, 1990, 1991), diverse literatur over denne plantefamilie, hvor de enestående illustrationer er en vigtig del. Lederen af fotolaboratoriet på Universitetet i Giessen, E. O. Müller, har gennem årene lavet reproduktioner fra gamle bøger og tidsskrifter til forfatteren. Det er også E. O. Müller, som har været så venlig at gøre opmærksom på, at der hos Dodonaeus (1574: 114) er afbilledet en Agave. Det drejer sig virkelig om det samme træsnit, der to år senere også blev offentliggjort hos Clusius (1576: 443). Begge bøger udkom i Antwerpen »Ex officina Christophori Plantini«.

Bernd Ullrich
Giessener Str. 110
D-6301 Pohlheim 1
(Overs. E. Genker)

PVRGANTIVM

ALIARVMQVE EO

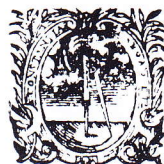
FACIENTIVM, TVM ET

Radicum, Conuoluulorum
ac deleteriarum herba-
rum historia

LIBRI IIII.

REMBERTO DODONÆO Mechli-
nienfi Medico auctore.

ACCESSIT Appendix variarij & quidem varissimarum
nonnullarum stirpium, ac florum quorundam peregrinorum,
elegantissimarumq. icones omnino novas nec antea editas,
singulorumq. breues descriptiones continens: cuius altera parte
umbellifera exhibentur non paucas, eodem Auctore.

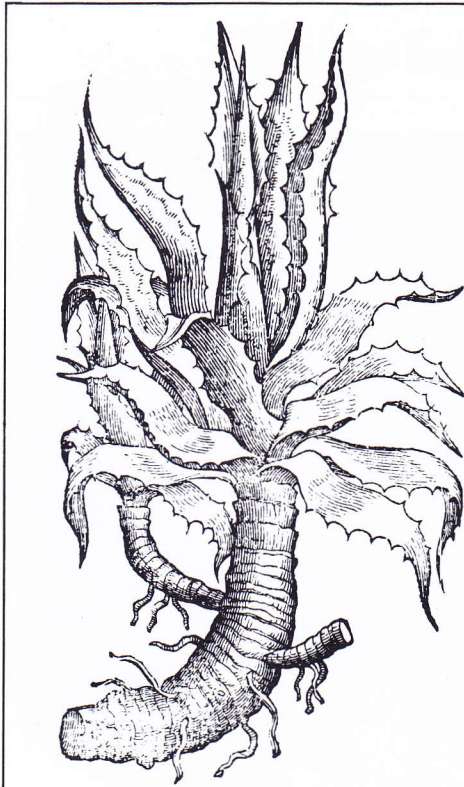
ANTVERPIÆ,

Ex officina Christophori Plantini
Architypographi Regij.

M. D. LXXIIII.

Referencer:

- Bauhin, J. (1651): *Historia plantarum universalis nova*, Vol. 3, Ebroduni.
Boreau, A. (1850): *L'Agave americana*, Bull. Soc. Industr. Angers 21 (5): 249-265.
Bry, J.T.de & J.I.de. (1601): *Icones Indiae Orientalis*, Imprimebat Matthaeus Becker, Frankfurt/M.
- (1641): *Florilegium Renovatum*, Apud Matthaeus Merian, Frankfurt/M.
Chabrey, D. (1666): *Stirpium Icones et Sciagraphia*, Typ. G. & J. de al Pierre, Geneve.
Clusius, C. de (1576): *Rariorum alequot stripium per Hispanias observatarum historia*, Ex officina Christophori Plantini, Antwerpen,
- (1601): *Rariorum plantarum historia*, Ex officina Plantiniana, Antwerpen.

DE ALOE.

CAP. II.

FOLIA habet Aloë Scyllæ similia, oblonga, lata, le-
uia, crassa, retrotrorsum repanda, virisque tenata, aspe-
ra, & reclusis aliquot spinulis aculeata, lentius magis succo
plena, instar foliorum Semperuiui. caulis, vt Dioscorides
ait, Anthetico similis est: flos albicans: semen vt Asphodeli.
radix singularis, crassi palmi in terram ad æthiæ officine. Tota
herba amarissima est, ex ea quoque succus colligitur ama-
rissimus.

Copiosissima hæc stirps apud Indos, & in Arabia, Celo-
syria, ac Aegypto: vnde pellibus infusus succus in Europam
infertur. Nasitur etiam, vt Dioscorides tradit, in Asia
locu maritimis, ac in Andro, sed non valde succo extra-
hend idonea. Reperitur & in Apulia, & nonnullis Betica
Hispaniæ locis haud procul à mari sed & huius succus mu-
tuus.

Viret autem perpetuo ipsa herba, atque etiam è terra
diu fidelescit: præsertim luto rarior circumligato & subim-
de rigato. Sic etenim è tabulis canaculorum suspensa nō
modo diutius viret, verum & incrementum sumit, nona-
q; folia protrudit; sed tempore Hyeme locum esse oportet,
congelata enim cito siccatur, & ibidem perit.

Αλόη Græci, Latini & officinæ propter Αλόη, tam her-
bam ipsam, tum & eius densatum succum appellant. Di-
citur & stirps αλωή, ἡλὶος, ἔρμωρος, τὰ αλόη, sed
spiritus vocibus αλωή, autem dici potest, quod non modo
in terra, sed & extra eam viuat. Galli Petroquet: His-
pani Azeuar, & herba bauofo nominant. Appellatur
vero à recentioribus ipsa herba nōnunquam Semperuiui,
& Semperuiuum marinum, quod Semperuiui modo diu
H 2 duret.

Dalechamps, C. (1586): Historia generalis planta-
rum, Apud Gulielmum Rovillium, Lugduni.

Dodoneus, R. (1574): Purgantium aliarumque eo
facientium, tum et radicum, convulvulorum et deleteri-
arum herbarum historiae, Ex officina Christophori
Plantini, Antwerpen.

- (1583): Stirpium Historiae, Ex officina Christophori
Plantini, Antwerpen.

Durante, C. (1609): Hortulus sanitatis, Frankfurt/M.

Garidel, P.J. (1723): Histoire des plantes qui naissent
aux environs d'Aix, Charles Osmont, Paris.

Killermann, S. (1918): Zur Geschichte der Ananas
und Agave, Naturw.Rundsch. (N.F.) 17 (35): 497-
503.

L'Obel, M.de (1591): Icones stirpium, Ex officina
Plantiniana, Antwerpen.

Martius, C.F.P.von (1855): Beitrag zur Natur- und
Literär-Geschichte der Agaveen, München.

Matthioli, P.A. (1586): De plantis epitome utilis-
sima, Frankfurt/M.

Morison, R. (1680): Historiae plantarum universalis
Oxonienensis, Vol. 2, Oxonii.

Ullrich, B. (1991): Über die Kultur der Agaven im
Freiland, Kakt.and.Sukk 41 (9): 188-189.

- (1992): Open-air cultivation of Agaves im soutwest-
ern Germany, Cact.Succ.J. (USA): 63 (6): 307-310.

Trew, C.J. (1727): Beschreibung der großen ameri-
kanischen Aloe, Nürnberg.

Valentini, M.B. (1719): Viridarium Reformatum,
Frankfurt/M.

Historiske aspekter har tidligere været behandlet i
KAKTUS af Georg Sydow:

Kaktus i Europa ? til 1696. KAKTUS nr. 2. 1986.

Kaktus i Europa (2) ? til 1696. KAKTUS nr. 2.
1986

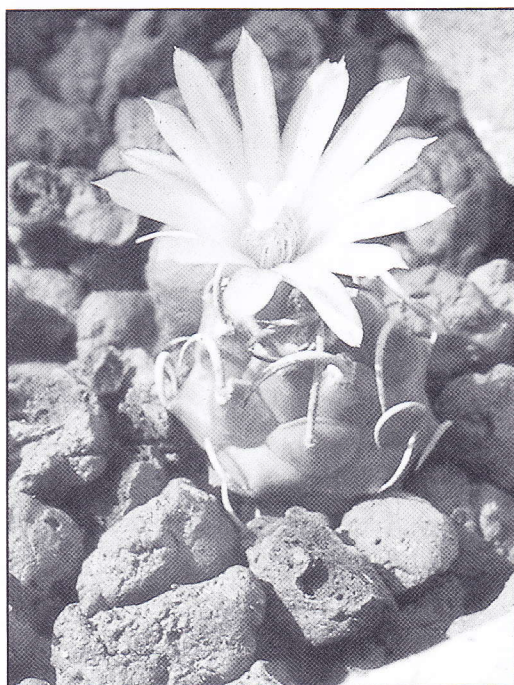
samt Agaver i Europa. KAKTUS nr. 4. 1988.

(red.)

Homo semperludens IX

Min trofaste tilskuer, indehaveren af mindst halvdel af mit skrivebord, skyggen for min bordlampe, bladets trofaste konsulent, Hr. McKenzie opbrugte det sidste af sine 9 liv den 13 (!) april. Hans sjæl eller en af dem er nu hos Overkatten, hvor han med salig T.S. Eliot in mente formodentlig nu er i gang med sin anden identitet. Hans jordiske rester hviler indpakket i rødt silkepapir med ansigtet mod øst, hans jordiske hvilested er dekoreret med tre små brosten fra Karlsbroen i Prag. (De privatiserer alligevel i Tjekkioslovakiet). Beplantningen er en *Orchis* et eller andet - de har allesammen mindst tre navne, samt *Oxalis adenophylla*. Til de af bladets læsere, der måtte undre sig over, at en sådan nekrolog bringes, skal der lyde en forklaring. Det sværeste ved at skrive en artikel er inspiration. Efter min mening. Den bedste kritik er den tavse. Efter min mening. Af de to grunde især er en kat verdens bedste kritiker. Efter min mening. Efter næste nummer overtager d'herrer Gadaffi, opkaldt efter en arabisk frihedshelt, og O'Malley, opkaldt efter inspirationsdrikken Irish Whiskey, konsulent-virksomheden. Der var kun en McKenzie.

Andetsteds i bladet vil man kunne se at Liste I er blevet større. At jeg ikke elsker Skov- og Naturstyrelsens amatørisme skal ikke få nogen til at tro, at jeg finder fredning forkert. Den ser blot ofte tilfældig ud. Vintergækker (*Galanthus*), Erantis sælges i tusindvis hvert år til meget lave priser i supermarkeder etc. Dyrket i gartneri - ? - opgravet i Tyrkiet? Økonomiske interesser!? Nu betyder Liste I og II ikke alverden i praksis. *Turbinicarpus* er almindelige i kultur. Begyndere vil ikke have store problemer med at dyrke dem fra frø. Frøplanterne blomstrer tit 3 år. De sætter rigeligt med frø, så hvorfor købe om muligt en

Turbinicarpus schwarzii.

Foto: K. Christiansen, Hillerød.

importplante til ca. 10 kr. Til oversigten over Washington I listen kan *Echinocereus lindsayi* nu tilføjes i højt tal. Den kan fås som frø eller planter til en meget human pris. Det gode ved listen er bl.a. samlerens nysgerrighed over det nye, det sjældne og det truede. Det gør formeringen nogelunde indbringende i et stykke tid, og det gør planten ganske almindelig i kultur. *Dudleya nesiotica* findes også nu. Intet billede. Hvis man ikke hører til dem, der absolut skal have Liste I komplet, så glem den. En lille sjusket sag i en gruppe, hvor *D. farinosa*, *D. candida* og *D. brittonii* hører til perlerne. Den har dog rimelig store hvide blomster, så jeg laver nok lige et par stykker i fald guvernøren på Santa Cruz øen skulle løbe tør, så kan han og andre få et par af mig.

Til det mere seriøse. Formér - formér truede planter. Byt med andre, der også gør det, således at der er flere kloner i kultur. Jeg har ved en tidligere lejlighed nævnt, at *Mammillaria bernandezii* var den samme klon. Den kan nu fås som frø og vil derfor i løbet af to til tre år være rimelig almindelig.

P.B.P. uden konsulent

SLUT

28/5 - 1985

13/4 - 1992

NOTOCACTUS IX

Rækken af SETACEI incl. WERDERMANNIANAE

Denne række af *Notocactus* blomstrer selv under ringe lysforhold. Disse planter vokser på græsmarker eller under buskads. Tit ses kun toppen. De har en ret blød og håret tornedragt. Serien fik navn efter de bløde, klæbrige frugter. Gruppen hører til underarterne af *Notocactus*. De fleste planter er selvsterile, og frø spirer vanskeligt. Alle blomsterne er gule tit med rødlige midterstriber. Blomsterne bliver 7-8 cm brede.

Notocactus concinnus (MONVILLE (1839))

Vokser i Syduruguay som trykkede kugler. Den har de kraftigste torne i denne serie, toppen er nøgen. Blomsterne er op til 7 cm lange og 8-9 cm brede og gule. I kultur bliver planterne op til 10 cm brede, men kun 3-4 cm høje under gode lysforhold.

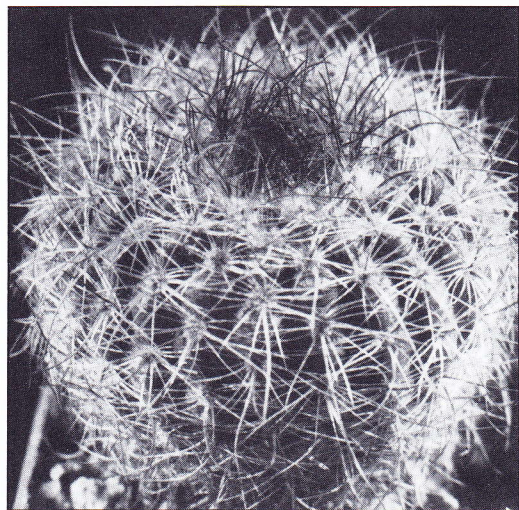
Mange navne henviser til grosted eller særkende. Her kan jeg kun nævne de vigtigste.

Notocactus concinnus var. *durispinus* n.n.

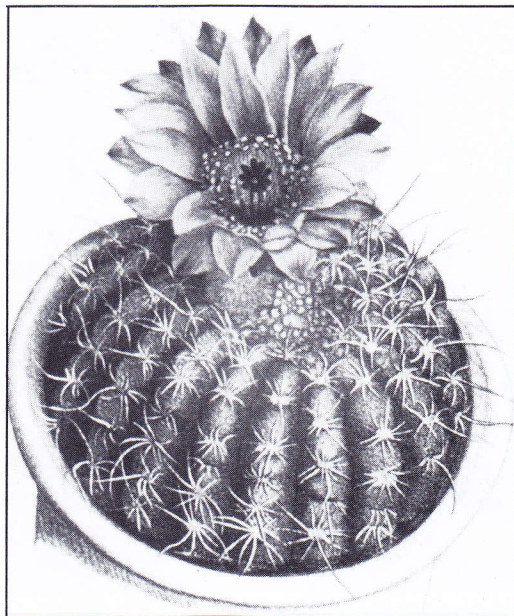
har kraftige, brune torne medens typeformen har gullige, hornfarvede torne. *Notocactus joadii* (HOOKER, ARECH. (1905)) er kun en variant med mørkere torne, som også findes på toppen af planten.

Notocactus concinnus var. *pariflorus* n.n.

fra Cerro Arequita og Parvilla har en normalstor blomst, er altså kun en betegnelse.

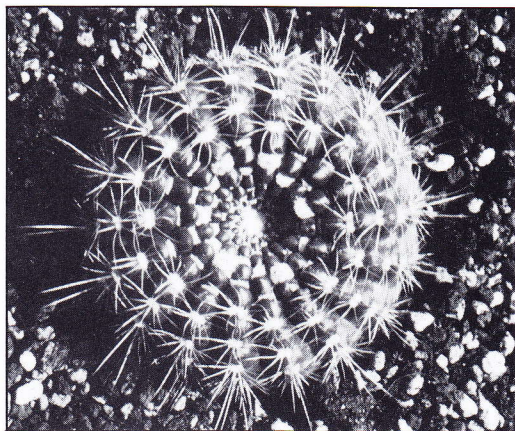
N. apricus.

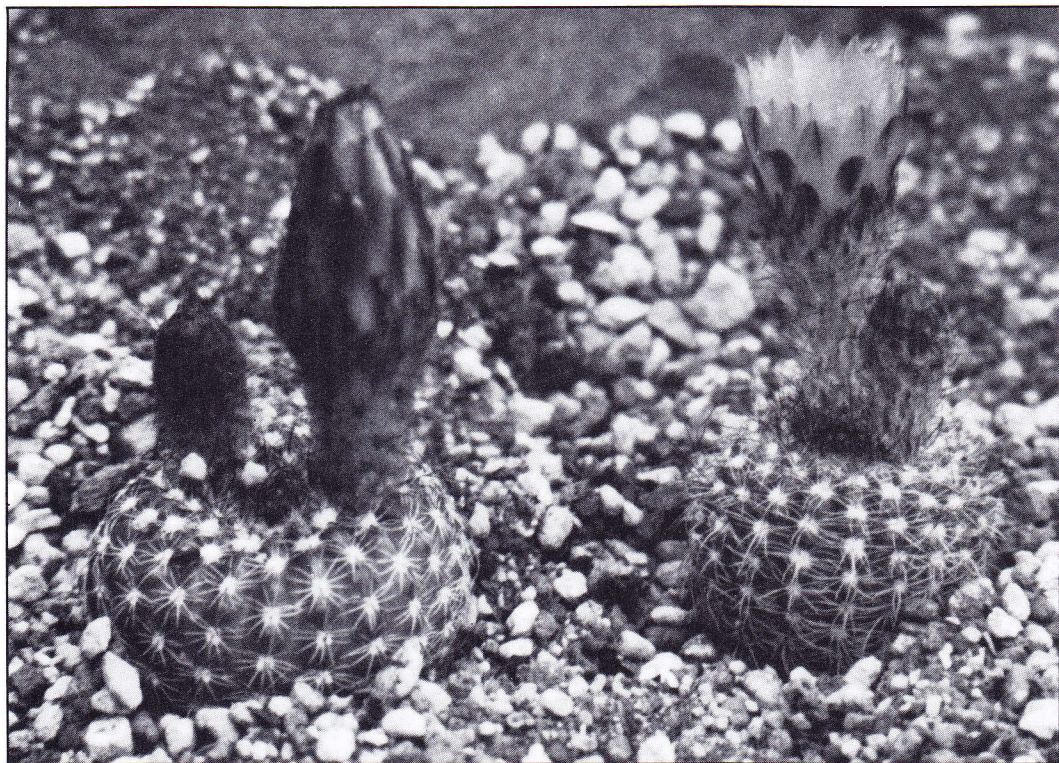
N. concinnus af Lemaire fra Pfeiffer.

Notocactus apricus ARECHAVALETAI (1905)

er en plante med tykkere tornedragt. Tornene er rødliggule og blomsten er ret stor. Den kan nemt blive 7 cm lang og 10 cm bred. Man beskrev en stærkt skydende gruppe. Vort kulturmateriale forbliver solitært uden skader. THEUNISSEN har bevist, at man

N. concinnus om foråret.

N. blaauwianus, med knopper.

derfor bør anvende det ældre navn *Notocactus caespitosus*.

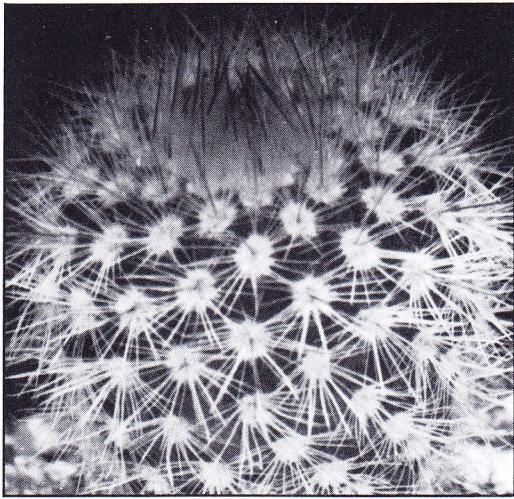
Notocactus blaauwianus (van VLIET (1976)) stammer fra egnen omkring Melo. Det er en lille spinkel tornet repræsentant for Setacei med slanke blomster. Nogle gange kan den blomstre allerede i marts måned.

Notocactus multicostatus (BUINING et BREDEROO (1973)) står på voksestedet Canguco (Rio Grande do Sul) som en hvid kugle. Kun unge planter har rødbrune torne. Udenpå er blomsterne gule. De er kortere end *Notocactus blaauwianus*. Kronbladene er slanke og lanseformede. Denne *Notocactus* er selvsteril.

Notocactus tabularis (CELS ex RUEMPLER (1886)). Som frøplante er den kugleformet, senere bliver den til en kort, brun søjle, som kan blomstre, når den bliver tomatstor. Randtornene er lyse og talrige. Som *Notocactus concinnus*, *apricus* og andre blev den først fundet ved Piriapolis. Den findes også ræverød som *Notocactus setispinus* n.n. eller meget lys som

N. tabularis.

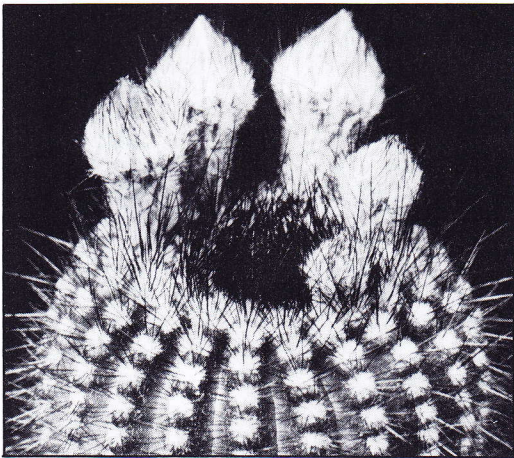

N. brederooianus.

Notocactus tabularis fa. *splendens* n.n. Udvendigt er blomsterne gule. De brune knopper åbner sig oftest i maj måned.

Notocactus brederooianus (PRESTLE (1985))
Adskiller sig kun fra *Notocactus tabularis* fa. *splendens* ved de større areoler. Den kommer fra det uruguayiske Dept. Lavalleja.

Notocactus agnetae (van VLIET (1975))
kommer ligeledes fra Dept. Lavalleja. Den har oftest gullige torne, delvis også ræverøde eller brunlige midtertorne.

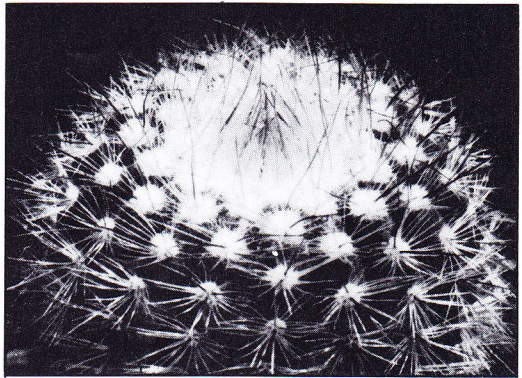
N. vanvlietii.

Notocactus villaserana n.n. og
Notocactus zapicanensis n.n.

er blot navne, der angiver findestedet for *Notocactus agnetae*, der også blev solgt som *Notocactus seticeps* N. prov. Disse planter har blomster med lys yderside, blomsternes længde er fra 4 til 6 cm, de største varierer fra 5 til 7 cm. I de senere år blev nogle Setacei beskrevet som selvstændige arter, men som jeg i 1989 inddelte som varieteter af *Notocactus concinnus*.

Notocactus eremiticus (RITTER (1979))
blev fundet som en isoleret bjergboer, der kunne bevares, da den er selvsteril. Tornene er gullige og blomsterne er kortere end hos *Notocactus concinnus*. Dens hjemsted ligger østligt for Livramento.

Notocactus rubrigemmatius (ABRAHAM (1988))
har som alle former af *Notocactus concinnus* og *apri-*

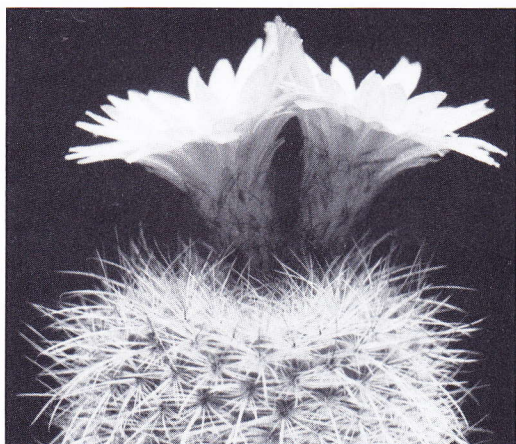
N. tabularis fa. *splendens*.

cus en stor rød knop lige inden blomstringen. Dette fund var også udbredt som *Notocactus* var. *cunapiruenensis*. Det er en lille plante med gullige torne og indtil 5 cm store blomster.

Notocactus gibberulus (PRESTLE (1986))
blev fundet i området omkring Pinheiro Machado til Bage. Dens i pukler opløste ribber er lige så typiske for *Notocactus concinnus*. Den har et kraftigt støvfang, store knopper og blomster. De 3 sidst nævnte planter har jeg erklæret for regionale varieteter af *Notocactus concinnus*. Tornene er kraftige, bøjede og brunlige.

Notocactus concinnus var *aceguensis*
(GERLOFF (1989))

kommer fra området omkring grænsebyen Acegua. Er torneklædt som *Notocactus concinnus* var. *rubrigemmatius*, men har en meget slank blomsterform og en spindelformet knop.

N. agnetae.

Foto: Theunissen

N. concinnus var. *perviflorus.*

Foto: Seidler

Ved Bage vokser der også planter fra feldnummer HU 77, for hvilke navnet *Notocactus concinnoides* n.n. er tiltænkt.

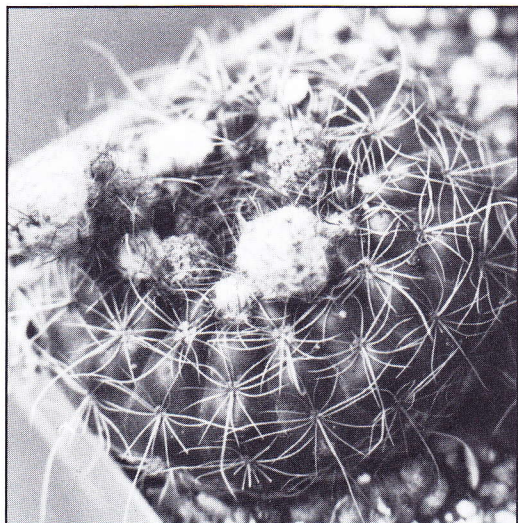
Notocactus bommeljei (van VLIET (1968)) bliver mere søjleagtig. Den ligner en mellemting mellem *Notocactus apricus* og *Notocactus tabularis*. Udvendig er blomsterne røde, med åbner sig sjældet helt. Hjemstedet er ubekendt.

Her slutter rækken af *Setacei*. Jeg vil dog gerne omtale rækken af *Werdermannianae*, som har mindre blomster og bliver mere søjleagtige. De vokser mere på klipper og bliver op til 40 cm lange.

Notocactus werdermannianae (HERTER (1942)) er en guldgul til guldbrun søjle med op til 40 ribber fra Dept. Tacuarembó. Da torne- og blomsterstørrelserne svinger, har Prestle lavet mange navne, som man roligt kan glemme.

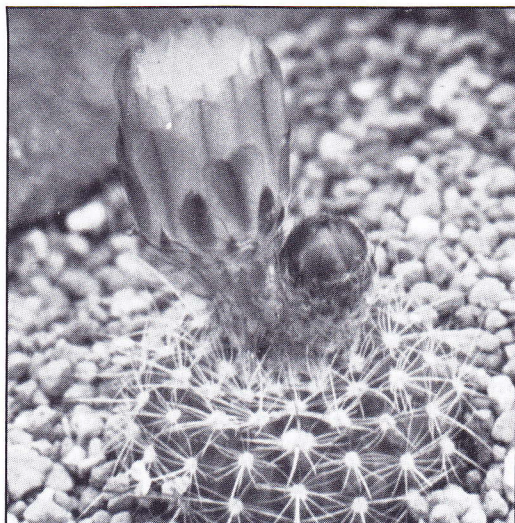

N. multicostatus HU 100

N. concinnus var. *arguensis*.

Foto: Prestle

N. concinnus var. *rubrigemmatas*.

Notocactus vanvlietii (RAUSCH (1970)) er en omvendt pæreformet plante med gråbrun, rødbrun tornedragt. Blomsterne har mindre børster og er mindre end hos *Notocactus werdermannianus*. Findested: Sierra Gauna og Cuchilla de los once Cerros.

Notocactus vanvlietii var *gracilis* (RAUSCH (1970)) fundet mellem Minas de Corales og Ansina, hvorfor det kunne være en overgang til *Notocactus concinnus*. Planterne er ikke ensartede. Der er en lille lys gruppe, og der er en brunlig gruppe, som også står i samlingerne som *Notocactus verbeekianus* n.n.

Notocactus ferrugineus (SCHLOSSER et. BREDEROO (1982)) er på findestedet set i mange former. Den står mellem *Notocactus vanvlietii* og *Notocactus werdermannianus*.

Også *Notocactus memorialis* (PRESTLE (1988)) hører til denne gruppe. Den er næppe udbredt. Det er en *Notocactus werdermannianus* med kun 13-17 ribber.

Hos mig får plantegruppen *Setacei* en stor mængde humus i substratet. Det er jo markplanter. Da de hos mig står tørre fra november til marts (ved min. 5 grader) skrumper planterne ind til halv størrelse. I marts duscher jeg dem først, så får de en lysere plads og de første knopper kan ses. Inden de første varme dage (under glas) vander jeg dem igennem. Hvis planterne ikke er i vækst, vil en for varm plads skade epidermis. Planterne kommer til at ligne stegte æbler. Tidlig vanding skader ikke knopperne. Om

N. concinnus var. *eremiticus*

sommeren må planterne ikke stå for varmt. De vil helst have en skyggefuld plads under glas eller i haven.

Werdermannianae kan kultiveres i høje potter med grovkornet substrat.

Egentlig kan alle planter i denne gruppe holdes på egen rod. Nogen gange bolmstrer frøplanterne allerede som treårige.

Oversat: E. Genker.

Nobert Gerloff
Mausersstrasse 17
D-7140 Ludwigsburg

Fotos af N. Gerloff, hvor andet ikke er angivet.

NKS DIATEK

Da vi heldigvis stadig får nye medlemmer, vil jeg gerne gøre opmærksom på, at vi har et DIATEK, hvilket vil sige, at vi råder over ca. 800 dias af Kaktusser fra A - W, som kan lånes af såvel det enkelte medlem som en kreds.

Prisen er kun dækning af de rene omkostninger, nemlig porto til låneren og retur til mig samt kr. 10,- til emballage.

Ingen skal blive fede af omsætningen, men det betyder også, at hvis vi skal udvide diateket, må det ske som gaver fra medlemmerne.

Måske sidder nogen inde med nogle dubletter af deres gode dias, som kunne glæde andre medlemmer

i den anden ende af landet. Et foredrag, som man har haft stort arbejde med at udforme, kan sikkert også bruges af en anden kreds eller en håndfuld medlemmer et andet sted. Forfatterens navn nævnes selvfølgelig med mindre andet udtrykkeligt er aftalt.

Altså tænk venligst på vort DIATEK. Blot husk at sætte plantenavnene på billederne. Mine evner rækker ikke til at bestemme planterne.

Bestilling på dias modtages gerne på tlf. 43 54 22 41.

Evt. gaver kan sendes til min adresse:

Esther Genker
Tranumparken 1 - 6 - 2
DK 2650 Brøndby Strand

Turbinicarpus lophophorides.
Foto: K. Christensen, Hillerød

Dchinocereus Chlorophthalmus.
Foto: K. Christensen, Hillerød

Mere om bogen

Luigi Baluganis Drawings of african Plants

Nævnte bog blev anmeldt i KAKTUS nr. 2, 1992.
Her er nogle ekstra oplysninger.

For den, der har fået vakt sin nysgerrighed og gerne vil vide mere, vil jeg henlede opmærksomheden på en artikel i tidskriftet »Naturens Verden« nr. 11-12, 1992, skrevet af en af forfatterne til bogen, nemlig dr. Ib Friis. I artiklen gøres der rede for bogens tilblivelse og for ekspeditionen til Den Blå Nil, og der er desuden flere farveplancher af høj kvalitet. Tidligere har der været endnu en artikel af dr. Ib Friis om James

Bruce og Balugani i »Naturens Verden« nr. 10, 1981, men en god og fyldig tekst samt flere gengivelser af nogle af Balugani's botaniske tavler.

Sidstnævnte hefte kan købes fra forlaget RHODOS for kr. 2,75 plus forsendelse.

Har man fået skærpet appetitten så husk, at bøger fra udlandet er pålagt moms. Citater fra »Naturens Verden« er tilladt med kildeangivelse.

Harry Johansen
Argosallé 14
2650 Hvidovre

EXOTICA

- DETAILHANDEL & EN-GROS-HANDEL
EUROPAS STØRSTE UDVALG I BLANDEDE SUKKULENTER

Adenia, Adenium, Aloe, Anacampseros, Brachystelma, Bursera, Crassula, Cyphostemma, Dioscorea, Dorstenia, Euphorbia, Fockea, Haworthia, Ipomoea, Jatropha, Othonna, Pachypodium, Pelargonium, Pterodiscus, Sarcocaulon, Trichocaulon, løg..... og meget andet.

SPØRG EFTER GRATIS LISTE.

Ernst Specks, Am Kloster 8, D-5140 Erkelenz-Golkraath, Tyskland

Tel.: 0 24 31 / 7 39 56, FAX: 0 24 31 / 44 95

Åbningstider: april-august lørdage kl. 9-14; Andre tider kun efter tel. aftale!

FRØLISTE 1992/93

Pedio- og sclerocactusfrø, samt frø fra andre hårdføre/vinterhårde kaktusarter fra syd-, nord- og midtvesten af USA og Canada.

Skriv efter listen til:

Fritz Hochstätter
Postfach 510 201
D-6800 Mannheim 51
Tlf. 0621/794675

KARLHEINZ UHLIG

Frø - Kulturplanter - Import - Eksport
Likienstr. 5 - Postbox 1107
D-7053 KERNEN i. R.

- * Mere end 200 slægter
Mere end 1000 arter
Sjældne planter og frø
- * Verdensomspændende forsendelse
- * Besøgende - også i grupper - er velkomne
- * Vor frø- og planteliste kan fremsendes mod en international svarkupon (Post Reply Coupon)

HAR DE PRØVET AT DYRKE ORCHIDEER?

Er De interesseret?

Få et gratis prøvenr. af vort medlemsblad »Orchideen«, der kommer 10 gange årligt.

Kontingent kr. 225

DANSKE ORCHIDE KLUB

Ørnhøjvej 4
4600 Køge

INDKØBSCENTRALEN

Nordisk Kaktus Selskabs indkøbscentral skaffer pletter, gødning og andre ting, vi har brug for i vor hobby. Salg af N.K.S.-emblemer og N.K.S.-kuverter foregår også gennem indkøbscentralen. Henvendelse til:

IB HOLM

Kirkebækvej 52
DK-8800 Viborg
Tlf. (06) 61 1805 - Giro 6600263

Tidligere årgange af »KAKTUS«

Nedennævnte årgange af KAKTUS kan købes ved henvendelse til

THORKILD ALNOR NIELSEN

Langenæs Allé 26, 2.tv., DK-8000 Århus C

Betaling: Check eller på giro nr. 2 940 744

Årgang 5-8: 5 kr. pr. nr. Årgang 9-26: 10 kr. pr. nr.

Følgende nr. er udsolgt:

Årgang 8, 9, 13 og 14 ALLE UDSOLGT

5. årg. nr. 2, årgang 12 nr. 2 og 3.

KAKTUS SUKKULENTER & SEMPERVIVUM

I mange arter

Gartner Bent Jørgensen

Vejlegårdsvej 99 - 2625 Vallensbæk

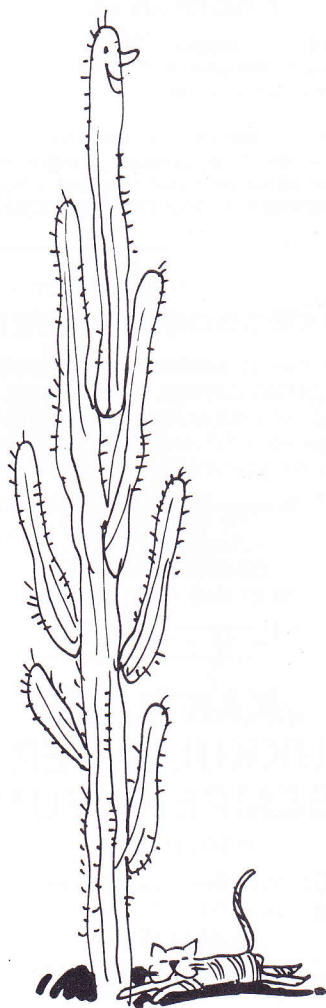
Tlf. 42 64 50 95

Planter sendes ikke!

JYTTE THYBO
OUSTRUP FISKERI
BINDSTOWVEJ 8 ØRRE
7400 HERNING

MÅ IKKE BØJES!

Tak
til vores trofaste annoncører!

HUSK KONTINGENTET FOR 1992

Indholdsfortegnelse Kaktus nr. 3, 1992

Knold & Tot - knold og tot	51
Nuevos taxa de cactaceas de nuevo Leon	
Mexico - Charles Glass & W. A. Fritz Maurice	56
Fra Redaktionen	59
Love for Nordisk Kaktus Selskab - Bestyrelsen	60
Washington-konventionen - igen	61
Visste du at: - Geir K. Edland	61
Den ældste afbildning af en Agave - Bernd Ullrich ...	62
Homo semperludens - Peter Brandt Pedersen	64
Notocactus IX - Norbert Gerloff	65
NKS diatek - Esther Genker	70
Mere om »Luigi Baluganis Drawings of African Plants« - Harry Johansen	70